

27.1.2010

REHTORI MATTI JAKOBSSONIN TERVEHDYSPUHE YLIOPISTON VUOSIPÄIVÄN JUHLASSA

Arvoisa ministeri, yliopistolaiset ja yliopiston ystävät,

toivotan teidät lämpimästi tervetulleiksi Vaasan yliopiston vuosipäiväjuhlaan.

Haluan onnitella vuoden 2009 aikana nimitettyjä professorejamme: talousmatematiikan professori Tommi Sottista ja tietoliikennetekniikan professori Mohammed Elmusratia, jotka esittäytyivät yhteisöllemme luennoillaan ennen tätä juhlaa. I congratulate warmly our new professors nominated during 2009 professor in business mathematics Tommi Sottinen and professor in telecommunications engineering Mohammed Elmusrati.

Vaasan yliopiston vuosipäiväjuhlaa vietetään 27.1. Vaasan kauppakorkeakoulun perustamispäätöksen johdosta. Vuonna 1966 valtioneuvosto teki päätöksen valtionavusta Vaasan kauppakorkeakoulun säätiön perustamalle Vaasan kauppakorkeakoululle. Kauppakorkeakoulun toiminta alkoi syksyllä 1968.

70-luku oli kehittyvän kauppakorkeakoulun aikaa. Vaasa hankki nopeasti aseman silloisten kauppakorkeakoulujen joukossa ja kehittyi vahvaksi kouluttajaksi ja alan tutkijaksi säätiönsä johtamana.

80-luvulla uusina aloina käynnistyivät hallintotieteiden ja kielten ohjelmat. Korkeakoulu kasvoi ja laajeni – tutkimustoiminta kehittyi kaikilla aloilla. Raastuvankadun tontti keskustassa kävi ahtaaksi. Vuosikymmenen lopulla alkoi siirtyminen nykyiselle kampusalueelle Palosaarelle.

90-luku oli yliopiston rakentamisen vuosikymmen. Palosaaren kampus sai muotonsa. Yliopiston tiedekuntarakenne jäsenyi ja tekniikan ohjelmat käynnistyivät. Nykyisen yliopiston rakennuspuut – tieteenalat alkoivat olla koossa.

2000-luvun ensimmäiselle vuosikymmenelle antavat leimansa kypsyminen yliopistona sekä toimintaan vaikuttavat uudet trendit. Kansainvälistyminen ja Vaasassa laajaksi vakiintunut opiskelijavaihto toivat uutta sisältöä. Ulkopuolisen tutkimusrahoituksen merkitys kasvoi. Yliopistolle luotiin toimiva tutkimushallinto ja kansainväliset opintopalvelut. Innovaatiotoiminta, yrittäjyyden edistäminen ja alueellisen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden korostaminen edellytti uusia työtapoja. Vaasan yliopisto kehitti toimintojaan hyvin tuloksin myös Seinäjoen ja Kokkolan yliopistokeskuksissa. Tämä kaikki tapahtui pääosin projektiluontoisin resurssein. EU:n ja Suomen aluekehitys-, tutkimus- ja tuotekehitysvaroin on saatu aikaan toimiva ja alueiden hyvinvointiin vahvasti vaikuttava verkosto Pohjanmaalle.

Vuosikymmenen loppu nosti esille uudet haasteet. Vaikka yliopistot tuottivat jatkuvasti osaavaa työvoimaa yrityksillemme ja pitivät omalla panoksellaan elinkeinoelämän pyörät pyörimässä, tarvittiin muutosta. Globalisaatio ja EUn merkityk-

sen kasvu nostivat Suomen korkeakoulujärjestelmän kansainvälisen vertailun kohteeksi.

Suomen yliopistojärjestelmältä odotetaan kansainvälisen tason tuloksia. Yliopistojärjestelmän pitäisi pystyä luomaan sellainen innovaatiopohja, jolle Suomen jatkuva hyvinvointi voidaan rakentaa. Yliopistojemme tulisi kansainvälistyä tehokkaasti, luoda toimivat yhteyden maailman tutkimuslaitoksiin, sekä kansainvälistää aidosti tutkijamme ja opiskelijamme.

Tällaisessa tilanteessa Vaasan yliopisto (muiden maamme yliopistojen joukossa) aloittaa uuden vuosikymmenen. Yliopistomme uusi hallitus on tarttunut haasteisiin ja on viimeistelemässä strategiaa, jonka tavoitteena on varmistaa Vaasan yliopiston vahva asema alueellamme ja maamme yliopistojen joukossa omaleimaisena ja menestyvänä yliopistona.

Yliopiston tiedekuntarakenteen ja yliopistopalveluiden uudistus on toteutettu juuri vuodenvaihteessa. Hallintotieteiden tiedekunta ja humanistinen tiedekunta on yhdistetty filosofiseksi tiedekunnaksi. Tiedekuntien hallintorakennetta on suoraviivaistettu poistamalla laitokset hallintotasona. Yliopistopalvelut on koottu prosesseina johdettaviksi toiminnoiksi, jotka palvelevat tehokkaasti tulosyksiköitämme - tiedekuntia. Prosessimainen toimintatapa luo hyvät edellytykset tarkastella ja kehittää resursseja kokonaisuutena ja luoda toimiva asiointirakenne myös yliopiston palvelukeskus CERTIAN suuntaan.

Tutkimuksen ja koulutuksen tuloksellisuus vaatii resurssien kokoamista ja tehokkaampaa johtamista. Strategisena tavoitteenamme on organisoida koulutus profiloituksi koulutusohjelmiksi ja opintokokonaisuuksiksi ja panostaa tutkimusryhmiin. Tutkimusryhmien muodostamisessa olemme jo pitkällä. Hyviä malleja ovat näyttäneet VEI (Vaasan Energiainstituutti), monikielisuuden ja kaksikielisuuden tutkijat, sekä johtamisen, laskentatoimen, rahoituksen ja tilintarkastuksen tutkijayhteisöt.

Koulutusohjelmarakenteemme vaatii vielä kehittämistä. Tavoitteena on organisoida kandidaattitason koulutus laajoiksi perusvalmiudet antaviksi kokonaisuuksiksi. Maisteriopintojen organisointi ohjelmallisiksi antaa mahdollisuuden markkinoida niitä valituilla osaamisaloillamme. Maisteriohjelmien tulee liittyä vahvoihin tutkimusryhmiimme ja erottua profiilillaan muiden yliopistojen tarjonnasta. Maisteriohjelmat ovat meidän merkkituotteitamme. Olemme saaneet vahvistusta tämän ajattelun toimimisesta kansainvälisissä maisteriohjelmissamme. Ohjelmamme ovat hyvin kysytyjä ja kiinnostavat omaleimaisuudellaan. Seinäjoen yliopistokeskuksessa järjestetyt johtamisen maisteriohjelmat ovat samoin saaneet hyvän vastaanoton profiloituneina ohjelmina.

Verkottuminen

Miten aiomme saavuttaa tavoittemme ja vahvistaa asemamme menestyvien yliopistojen joukossa. Avainkäsite on verkottuminen. Verkottuminen kamppuksellamme, tutkimusryhmien ja koulutusohjelmien tasolla sekä kansainvälisten ja kotimaisten yliopistotason partnereiden kanssa.

Kampusverkottumisen tavoitteena on tehokas infrastruktuuri ja toimivat resurssit. Kampusen partnereita ovat Vaasassa toimivat yliopistoyksiköt, ammattikorkeakoulut, Vaasan kaupunki sekä tutkimusta ja koulutusta tukevat organisaatiot. Aluetta kehitetään kaupungin Merikampus-suunnitelman pohjalta tavoitteena saa-

da kaikki korkeakoulutoiminta sijoittumaan Merikampukselle Onkilahden molemmille puolille.

Merikampuksen kehittämisen keskeisiä saavutuksia on ollut Tritonia-kirjaston perustaminen ja sen toiminta jo lähes 10 vuoden ajan. Vuoden vaihteessa otimme merkittävän uuden askelen ammattikorkeakoulujen liittyessä Tritoniaan. Tritonia on nyt kolmen yliopiston ja kahden ammattikorkeakoulun yhteinen kaksikielinen kirjasto. Ratkaisu on ainutlaatuinen Suomessa.

Tekniikan laboratorio Technobothnia on palvellut yhteisesti tekniikan alan tutkimusta ja opetusta jo yli 10 vuotta. Käynnistämme juuri osana KOKO-ohjelmaa hankkeen, jonka tavoitteena on Technobothnia kehittämisen sekä yliopiston ja ammattikorkeakoulujen tekniikan alojen yhteistyön tiivistäminen.

Kampuksen ja yhteisten kampuspalveluiden kehittymistä edistää Vaasan korkeakoulukonsortio ja sen työryhmät. Yhteistyönä on syntynyt mm. yhteistä kieltenopetusta, kv-opiskelijoiden työmarkkinapalvelut sekä paikallinen joustavan opinto-oikeuden sopimus.

Tutkimuksen verkostoitumisen tärkeitä välineitä ovat tutkimuskonsortiot, esimerkiksi SHOKit. Olemme aktiivisesti mukana kahdessa SHOKissa (FIMECC ja CLEEN). Ensimmäiset näissä syntyneistä tutkimushankkeista ovat juuri käynnistyneet.

Yritysten kanssa verkottumiseen olemme kehittämässä kumppanuussopimusmallia, jossa sovitaan yhteydenpidosta ja molempia osapuolia kiinnostavista toimintatavoista. Varainhankintakampanjamme yhteydessä useat yritykset ovat ilmaisseet kiinnostuksensa tällaisen toimintatavan luomisesta.

Varainhankintakampanjamme on osoittanut, että yliopistomme verkostot ovat hyvässä kunnossa. Vuoden 2009 aikana olemme olleet kampanjan johtajan Jouko Havusen johdolla yhteydessä valtaosaan alueemme yrityksistä ja organisaatioista. Yrittäjäjärjestöt sekä kauppakamari ovat tukeneet meitä yhteyksineen. Olemme saaneet hyvää palautetta koko toimialueemme – kolmen Pohjanmaan maakunnan alueelta. Olemme nostaneet tavoitteemme 4 M euron tasolle. Tavoitteemme on kokoomme nähden korkeampi kuin monella meitä suuremmalla yliopistolla. Tämän vuoden aikana keskitymme yhteyksiin yksityisiin henkilöihin sekä alumneihimme.

Verkostoituminen toimii siis hyvin kampuksellamme, tutkimusryhmämme ovat verkottumassa tehokkaasti ja tuloksellisesti, yritys-suhteitamme kehitetään kumppanuuden pohjalta.

Miten etenee yliopistontasoinen verkottuminen ja rakenteellinen kehittäminen Pohjanmaalla? Maakunnan kehittämisohjelman luonnoksessa on asetettu tavoitteeksi vuoteen 2020 mennessä kaksikielinen Pohjanmaan yliopisto. Pidän tätä visiota tavoiteltavana ja kannatettavana. Tähän maaliin on kuitenkin monta askelta ja monta rajaa ylitettävänä. Pohjanmaan kolmen maakunnan – vanhan Vaasan läänin alueella toimii tällä hetkellä 11 eri yliopistoa ja 4 ammattikorkeakoulua. Kolmen keskuksen Vaasan, Kokkolan ja Seinäjoen toimintoja organisoidaan yliopistokeskuksiksi ja konsortioiksi.

Alueen ammattikorkeakoulujen ja yliopistomme välille ollaan solmimassa kumppanuussopimusta. Sen keskeisenä sisältönä on vastata alueen tutkimus- ja koulu-

tustarpeeseen. Yhteistyön välineinä toimii rehtorien ja puheenjohtajien kokous sekä kolme alakohtaista työryhmää, jotka vastaavat sisältöjen ja alakohtaisen yhteistyön ja työnjaon kehittämisestä.

Olemme ottaneet tärkeän askeleen strategisen yhteistyön tiivistämiseksi Vaasassa. Vaasan ammattikorkeakoulu on vuoden vaihteessa muuttunut Vaasan kaupungin ylläpitämästä osakeyhtiömuotoiseksi. Vaasan yliopisto on osakkaan yhtiössä 8 % osuudella. Osakkuutemme antaa hyvät edellytykset rakentaa yhteistyötä tavoitteena tiiviimpi strateginen liittoutuma ja toimiva infrastruktuuri kaikkien vaasalaisten korkeakoulujen välillä.

Hyvät kuulijat

Uusi yliopistolaki on voimassa ja yliopiston toiminta sen mukaisena on käynnistynyt uuden hallituksen johtamana. Yliopistomme – niin opiskelijat kuin henkilökuntamme - on lain valmistelun kaikissa vaiheissa suhtautunut uudistukseen positiivisesti. Haluan kiittää ministeriä ja ministeriötä lakiuudistuksen tehokkaasta läpiviennistä ja sen tuomista uusista mahdollisuuksista yliopistollemme.

Viimeistelemme strategiaamme profiilinamme monialainen liiketoimintaorientoitunut yliopisto – linjaus on jo nykyisessä strategiassamme. Suuntaudumme vahvasti kansainvälisyyteen ja vaikuttavuuteen. Keskeisenä työvälineenä verkottuminen sekä tutkimuksen ja opetuksen johtaminen ja organisointi. Olemme tarkentamassa ja uudistamassa painoalojamme. Lopulliset linjaukset voidaan tehdä kun olemme saaneet tulokset tutkimuksen kansainvälisestä arvioinnista joka toimeenpannaan tämän vuoden syksyllä.

Vuosi 2009 oli opetuksen määrällisissä tuloksissa arvioiden vain tyydyttävä kuten lähes kaikilla muillakin yliopistoilla edellisen huippuvuoden jälkeen. Kolmen viime vuoden keskiarvo ylitti kuitenkin selvästi tavoitteemme. Kansainväliset ohjelmamme ovat vakiintumassa ja toimivat tuloksekkaasti viime vuonna noin 15 % maistereistamme oli ulkomaalaisia. Tutkimusrahoituksemme on kasvanut ja tutkimus tuottaa hyvää tulosta.

Yliopiston pääoman keruu on onnistunut jopa yli odotusten. Kiitän lämpimästi kaikkia meitä tähän mennessä tukeneita. Olemme saaneet huomata, että meihin luotetaan. Yritykset, organisaatiot ja monet yksityiset henkilöt haluavat olla mukana rakentamassa yliopistomme menetystä vahvana tutkijana, kouluttajana ja alueen kehittäjänä.